AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİ VE YENİ ZELLANDA LİGLERİNDE SUALTI HOKEYİ YAPAN SPORCULARIN SOSYOEKONOMİK VE KÜLTÜREL DURUMLARINDAKİ GENEL BENZERLİKLER VE FARKLILIKLAR

Abdurrahman KEPOĞLU*, Şahin ÖZEN*, Şamil AKTAŞ, Birol ÇOTUK***

ÖZET

Çalışmamızın evrenini ve kapsamını Avrupa Birliği Ülkeleri ve Yeni Zelanda'da Sualtı Hokeyi liginde yer alan sporcular. Sınırlılıklarını ise sosyo-ekonomik ve kültürel durumlarındaki genel benzerlikler ve farklılıklar oluşturmaktadır.

Örneklemimiz; Avrupa Liginden 40 erkek,35'i bayan (İtalya:10,Hollanda:30,Fransa:15,İngiltere:10,İspanya:10) 75 sporcu.Yeni Zelanda liginden 28 erkek 26 bayan, 64 sporcudur.

Çalışmamızda; sualtı hokeyi sporcularının cinsiyetleri, eğitim seviyeleri,spor yaşantısına başlama yaşları,sualtı hokeyi sporu yapma süreleri,lisanslı olarak başka bir spor yapma durumları,aylık gelir seviyeleri,sualtı hokeyi sporundan elde ettikleri gelir düzeyleri, sualtı hokeyi sporu yapmak için aylık giderleri, sualtı hokeyine başlama nedenleri, sualtı hokeyi sporuna başlamalarına etkili olan kişi yada kuruluşlar, sualtı hokeyi sporu için uygun tesis varlığının dağılımı, sualtı hokeyi sporu ile ilgili sağlık problemi yaşama durumları ve sualtı hokeyi sporcularının ülkelerine göre gelecekte sualtı hokeyi sporuna hangi görevde devam etme istekleri. Tanımlayıcı istatistik tekniklerinden frekans ve çapraz tablo analizi kullanılarak tablolaştırılmıştır. Elde edilen çapraz tablolar yardımıyla Avrupa ve Yeni Zelanda Ligindeki sporcuların sosyoekonomik ve kültürel farklılıkları ve benzerlikleri ortaya konulmuştur.

Çalışmamızda tanımlayıcı araştırma modeli kullanılmıştır.

*Marmara Üniversitesi Beden Eğitmi ve Spor Yüksekokulu
**İstanbul Üniversitesi,İstanbul Tıp Fakültesi

GİRİŞ ve AMAÇ

Günümüzde spor sadece insanların fiziki ve psikolojik açıdan güçlenmesi için sürdürülen bir faaliyetler bütünü olmaktan, daha ileri gitmiştir. Bununla birlikte spor, sorumluluk ve iş birliği eğilimi ile düzen sağlama kabiliyetini ortaya çıkararak kişinin sosyalleşmesine yardımcı olan önemli bir kurum olarak karşımıza çıkmaktadır. Bireyin sosyal yaşamı içerisinde, psiko-sosyal gelişimini desteleyerek bunu hızlandırmasına yardımcı olan faktörlerin başında spor yer almaktadır(1)

Sosyal gelişim, kişinin doğumdan yetişkin oluncaya kadar, başka insanlarla olan ilişkilerinin ve onlara karşı geliştirdiği bilgi ve duygular bütünü olarak ifade edilir. Başka bir değişle sosyalleşme, kişinin yetişkin çevresinde geçerli olan norm ve değer yargılarında uygun bir davranış geliştirme sürecidir(3). Bir başka tamıma göre ise sosyalleşme kişinin grup normlarına uyması ve bunları öğrenmesini sağlayan süreçtir (2). Spor günlük hayatın hemen hemen tüm yönlerine etkileyen çok önemli bir kurumdur. Spor toplumların sosyal hayatında itibarlı bir yere sahiptir. Sporun gücü, onun bir sosyalleştirme aracı olmasıyla ve insanları birleştirici rolünü yerine getirmesi ile ölçülür. Spor, sosyalleşme ve sosyal değişim aracı olarak hizmet veren olağanüstü bir güce sahiptir. Spor, büyük önem verilen bir çok sosyal değerin oluşmasına sürekli hale gelmesine yardımcı olur. Bu değerler çok çalışmayı, fedakarlığı, hakkaniyeti, sadakati, sorumluluğu, güvenilirliği hoşgörüyü ve kendine disiplin altına almayı kapsamaktadır. Spor, bireylerin ve toplumun istikrarına gerekli değer kurum ve davranışların oluşumuna katkı sağlar. Sosyalleşme sürecinin önemli bir sonucu rol öğrenmektir. İnsanlar onlara uygun olan sosyal rolleri öğrenirler, hemen tüm insanlar çocukken oyun, spor ve diğer aktiviteler ile sosyalleşirler. Bu faaliyetler iyi yurttaş, iyi arkadaş, sorumluluk sahibi komşu, iyi öğrenci, birlikte çalışma, liderlik vb. rolleri öğrenmede önemli hazırlayıcılık görevi yaparlar. Spor bu işlevi bir çok yol ile başarabilir. Sporun popülerliği sosyal sınıf ırk, cinsiyet ve yaş ayrımı gözetmeyen bir olgu olması sosyal rollerini daha kolay yerine getirmesini sağlamaktadır. İnanılmaz çekiciliği ve görüntüsü ile spor ayrıca gerilim ve çatışmanın sınırını aşarak insanlar ve toplumlar arasında iletişimin kurulmasını sağlar. Spor bireyleri bir ailenin, komşuluğun, şehrin veya milletin takım üyeleri haline getirecek güce sahiptir. Bazı araştırmacılar sporun çoğu kez karşı koyma ve sosyal değişim için bir katalizör işlevi gördüğünü iddia etmişlerdir.

Günümüz toplumların spor yapmaya ve izlemeye duyulan ilginin artması çağdaş sosyal hayatın ayırt edici özelliklerindedir. Dil, din, ırk ve cinsiyet ayrımı olmadan tribünler ve televizyonların başında dünyanın her tarafından milyonlarca insanı aynı anda toplayabilen başka bir olay yoktur (4).

Spor aslında gelişmişliğin bir ölçütü olarak da kabul edilmektedir (5). Ekonomi ve spor, çalışan halkın mutluluğunu tamamlamalıdır ve tamamlayabilir ve dengeli bir ilişkiyle çalışma yaşamının insancıllaştırılmasına katkıda bulunabilir (6). Bu gün spor ve ekonomi birbirini tamamlayan hatta birbirinin vazgeçilmez öğesi durumundadır.Bugün sporcular eski meslektaşlarının defne tacı ve erkeklik erdemlerinin aksine ekonomik, sosyal ve prestij yönünden sağladığı avantajlar için yarışmaktadırlar (7).Toplumların ekonomik açıdan gelişmişlik düzeyleri, insanların spora olan eğilimlerini artırdığı gibi devamını da sağlamaktadır(8). Bu bağlamda sosyal çevre ve ekonomik yapı insanların spora dönük taleplerini belirleyen önemli iki faktör olarak karşımıza çıkmaktadır (9).
Bu çalışmada ki amacımız Avrupa ve Yeni Zelanda Sualtı Hokeyi Liginde faaliyet gösteren sporcuların sosyo-kültürel ve ekonomik benzerliklerini ve farklılıklarını ortaya çıkarmaktır.

GEREÇ VE YÖNTEM

Bu çalışmada tanımlayıcı araştırma modeli kullanılmıştır. Çalışmamızın evrenini ve kapsamını Avrupa Birliği Ülkeleri ve Yeni Zelanda'da Sualtı Hokeyi Liginde yer alan sporcular. Sınırlılıklarını ise sosyo-ekonomik ve kültürel durumlarındaki genel benzerlikler ve farklılıklar oluşturmaktadır. Örneklemimiz; Avrupa Liginden 40 erkek,35'i bayan (İtalya:10,Hollanda:30,Fransa:15,İngiltere:10,İspanya:10) 75 sporcu. Yeni Zelanda liginden 28 erkek 26 bayan, 64 sporcudur. Avrupa şampiyonasına katılan sporculardan anket yöntemi kullanılarak bilgi elde edilmiştir. Elde edilen bilgiler bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Bu bilgiler tanımlayıcı istatistik yöntemlerinden olan: frekans ve çapraz tablo kullanılarak analiz edilmiştir. Çalışmamız mümkün olduğunca geçersizlik kaynaklarından arındırılmaya çalışılmıştır.

BULGULAR

Tablo 1: Sualtı Hokeyi Sporcularının Ülkelere Göre Cinsiyetlerinin Dağılımı

Avrupa B.Ülkeleri	**Frekans**	**Yüzde**
Erkek	40	53,3
Bayan	35	46,7
Toplam	**75**	**100,0**
Y.Zelanda		
Erkek	28	59,7
Bayan	26	40,3
Toplam	**64**	**100,0**

Hem Avrupa hem de Yeni Zelanda Liglerinde erkek ve bayan sporcular eşit bir şekilde temsil edilmektedirler.

Tablo 2: Sualtı Hokeyi Sporcularının Ülkelerine Göre Eğitim Seviyelerinin Dağılımı

Avrupa B.Ülkeleri	**Frekans**	**Yüzde**
İlköğretim	1	1,3
Lise	26	34,7
Üniversite	46	61,3
Lisansüstü	2	2,7
Toplam	**75**	**100,0**
Y.Zelanda		
İlköğretim	2	3,1
Lise	24	37,5
Üniversite	34	53,1
Lisansüstü	4	6,2
Toplam	**64**	**100,0**

Avrupa Sualtı Hokeyi liginde mücadele eden sporcular Yeni Zelanda Sualtı Hokeyi liginde mücadele eden sporculara göre eğitim sevileri daha yüksektir.

Tablo 3: Sualtı Hokeyi Sporcularının Ülkelerine Göre Spor Yaşantısına Başlama Yaşları Dağılımı

Avrupa B.Ülkeleri	Frekans	Yüzde
5 yaş	5	6,7
6 yaş	5	6,7
8 yaş	20	26,7
9 yaş	13	17,3
10 yaş	12	16,0
11 yaş	5	6,7
12 yaş	3	4,0
13 yaş	3	4,0
14 yaş	2	2,7
15 yaş	2	2,7
16 yaş	2	2,7
18 yaş	3	4,0
Toplam	**75**	**100,0**
Y.Zelanda		
3 yaş	4	**6,3**
4 yaş	11	**17,2**
5 yaş	16	**25,0**
6 yaş	10	**15,7**
7 yaş	8	**12,5**
8 yaş	6	**9,4**
9 yaş	4	**6,3**
10 yaş	1	**1,6**
11 yaş	1	**1,6**
12 yaş	1	**1,6**
13 yaş	1	**1,6**
14 yaş	1	**1,6**
Toplam	**64**	**100,0**

Yeni Zelanda Sualtı Hokeyi liginde mücadele eden sporcular Avrupa Sualtı Hokeyi liginde mücadele eden sporculara göre spor yaşantısına daha erken başlamaktadırlar.

Tablo 4: Sualtı Hokeyi Sporcularının Ülkelerine Göre Sualtı Hokeyi Sporunu Yapma Sürelerinin Dağılımı

Avrupa B.Ülkeleri	Frekans	Yüzde
2-3 yıl	20	26,7
4-5 yıl	22	29,3
5 yıldan fazla	33	44,0
Toplam	**75**	**100,0**
Y.Zelanda		
2-3 yıl	6	6,0
4-5 yıl	12	18,0
5 yıldan fazla	46	72,0
Toplam	**64**	**100,0**

Yeni Zelanda Sualtı Hokeyi liginde mücadele eden sporcular Avrupa Sualtı Hokeyi liginde mücadele eden sporculara göre sualtı hokeyi sporunu daha uzun süre yapmaktadırlar.

Tablo 5: Sualtı Hokeyi Sporcularının Ülkelerine Göre Şu Anda Lisanslı Olarak Yaptıkları Bir Başka Spor Dalı Dağılımı

Avrupa B.Ülkeleri	Frekans	Yüzde
Evet	22	29,3
Hayır	53	70,7
Toplam	**75**	**100,0**
Y.Zelanda		
Evet	4	6,3
Hayır	60	93,7
Toplam	**64**	**100,0**

Yeni Zelanda Sualtı Hokeyi liginde mücadele eden sporcular Avrupa Sualtı Hokeyi liginde mücadele eden sporculara göre çok daha az başka bir spor dalını lisanslı olarak yapmaktadırlar.

Tablo 6: Sualtı Hokeyi Sporcularının Ülkelerine Göre Gelir Seviyelerinin Dağılımı

Avrupa B.Ülkeleri	Frekans	Yüzde
51-100 E.	1	1,3
101-200 E.	14	18,7
201-500 E.	28	37,3
501 ve üstü E.	32	42,7
Toplam	**75**	**100,0**
Y.Zelanda		
51-100 E.	4	6,
101-200 E.	2	3,2
201-500 E.	2	3,2
501 ve üstü E.	56	87,6
Toplam	**64**	**100,0**

Yeni Zelanda Sualtı Hokeyi liginde mücadele eden sporcular Avrupa Sualtı Hokeyi liginde mücadele eden sporculara göre daha yüksek gelir seviyesine sahiptirler.

Tablo 7: Sualtı Hokeyi Sporcularının Ülkelerine Göre Sualtı Hokeyi Sporundan Gelir Elde Etme Düzeyi Dağılımları

Avrupa B.Ülkeleri	Frekans	Yüzde
51-100 E.	0	0,0
101-200 E.	0	0,0
201-500 E.	0	0,0
501 ve üstü E.	0	0,0
Kazancım Yok	75	100,0
Toplam	**75**	**100,0**
Y.Zelanda		
51-100 E.	1	1,5
101-200 E.	1	1,5
201-500 E.	2	3,0
501 ve üstü E.	0	0,0
Kazancım Yok	60	94,0
Toplam	**64**	**100,0**

Yeni Zelanda Sualtı Hokeyi liginde mücadele eden sporcular Avrupa Sualtı Hokeyi liginde mücadele eden sporculara göre daha yüksek gelir seviyesine sahiptirler.

Tablo 8: Sualtı Hokeyi Sporcularının Ülkelerine Göre Sualtı Hokeyi Sporu Yapmak İçin Aylık Harcama Düzeyi Dağılımları

Avrupa B.Ülkeleri	Frekans	Yüzde
51-100 E.	23	30,7
101-200 E.	30	40,0
201-300 E.	17	22,7
301-500 E.	4	5,3
501 ve üstü E.	1	1,3
Toplam	**75**	**100,0**
Y.Zelanda		
51-100 E.	2	3,1
101-200 E.	2	3,1
201-300 E.	10	15,7
301-500 E.	48	75
501 ve üstü E.	2	3,1
Toplam	**64**	**100,0**

Yeni Zelanda Sualtı Hokeyi liginde mücadele eden sporcular Avrupa Sualtı Hokeyi liginde mücadele eden sporculara göre bu sporu yapabilmek için yaptıkları aylık harcama miktarı daha fazladır.

Tablo 9: Sualtı Hokeyi Sporcularının Ülkelerine Göre Sualtı Hokeyi Sporuna Başlama Nedenleri Dağılımları

Avrupa B.Ülkeleri	**Frekans**	**Yüzde**
Maddi Kazanç	11	14,7
Sağlık	44	58,7
Serbest Zaman Aktivitesi	6	8,0
Tanınmış Sporcu Olmak	8	10,7
Üniversiteye Girmek İçin	6	8,0
Toplam	**75**	**100,0**
Y.Zelanda		
Maddi Kazanç	1	**1,6**
Sağlık	10	**15,6**
Serbest Zaman Aktivitesi	48	**75,0**
Tanınmış Sporcu Olmak	1	**1,6**
Üniversiteye Girmek İçin	4	**6,3**
Toplam	**64**	**100,0**

Yeni Zelanda Sualtı Hokeyi liginde mücadele eden sporcular bu sporu ağırlıklı olarak serbest zaman aktivitesi olarak görüp başlarken Avrupa Sualtı Hokeyi liginde mücadele eden sporculara ise ağırlıklı olarak sağlık amaçlı olarak başlamışlardır.

Tablo 10: Sualtı Hokeyi Sporcularının Ülkelerine Göre Sualtı Hokeyi Sporuna Başlamalarına Etkili Olan Kişi Yada Kuruluşlar

Avrupa B.Ülkeleri	**Frekans**	**Yüzde**
Aile	10	13,3
Arkadaş	19	25,3
Antrenör	5	6,7
Medya	1	1,3
Kendi isteğimle	40	53,3
Toplam	**75**	**100,0**
Y.Zelanda		
Aile	30	**46,9**
Arkadaş	24	**37,6**
Antrenör	3	**4,69**
Medya	1	**1,58**
Kendi isteğimle	6	**9,38**
Toplam	**64**	**100,0**

Yeni Zelanda Sualtı Hokeyi liginde mücadele eden sporcular bu spora ağırlıklı olarak ailelerinin ve arkadaşlarının yönlendirmesi ile başlarken .Avrupa Sualtı Hokeyi liginde mücadele eden sporculara ise ağırlıklı olarak kendileri ve arkadaşlarının yönlendirmesi başlamışlardır.

Tablo 11: Sualtı Hokeyi Sporcularının Ülkelerine Göre Sualtı Hokeyi Sporu İçin Uygun Tesis Varlığının Dağılımı

Avrupa B.Ülkeleri	Frekans	Yüzde
Evet	70	93,3
Hayır	5	6,7
Toplam	**75**	**100,0**
Y.Zelanda		
Evet	62	96,9
Hayır	2	3,1
Toplam	**64**	**100,0**

Yeni Zelanda Sualtı Hokeyi liginde mücadele eden sporcular ve Avrupa Sualtı Hokeyi liginde mücadele eden sporculara ağırlıklı olarak tesislerin yeterli olarak görmektedirler.

Tablo 12: Sualtı Hokeyi Sporcularının Ülkelerine Göre Sualtı Hokeyi Sporu İle İlgili Sağlık Problemi Yaşama Dağılımı

Avrupa B.Ülkeleri	Frekans	Yüzde
Evet	15	20,0
Hayır	60	80,0
Toplam	**75**	**100,0**
Y.Zelanda		
Evet	52	81,2
Hayır	12	18,8
Toplam	**64**	**100,0**

Yeni Zelanda Sualtı Hokeyi liginde mücadele eden sporcular Avrupa Sualtı Hokeyi liginde mücadele eden sporculara göre çok daha fazla sakatlık geçirmişlerdir.

Tablo 13: Sualtı Hokeyi Sporcularının Ülkelerine Göre Gelecekte Sualtı Hokeyi Sporuna Hangi Görevde Devam Etme İstekleri Dağılımları

Avrupa B.Ülkeleri	Frekans	Yüzde
Yönetici	4	5,3
Antrenör	33	44,0
İzleyici	5	6,7
Diğer	33	44,0
Toplam	**75**	**100,0**
Y.Zelanda		
Yönetici	12	18,7
Antrenör	40	62,5
İzleyici	2	3,2
Diğer	10	15,6
Toplam	**64**	**100,0**

Yeni Zelanda Sualtı Hokeyi liginde mücadele eden sporcular Avrupa Sualtı Hokeyi liginde mücadele eden sporculara göre daha fazla aktif (antrenör-yönetici) olarak bu sporun içinde kalmak istediklerini belirtmişlerdir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sualtı hokeyi sporuna hem Avrupa ülkelerinde hem de Yeni Zelanda da cinsiyet acısından eşit derecede ilgi vardır. Eğitim seviyesi yükseldikçe bu branşa ilgi de eşit oranda artmaktadır. Yeni Zelanda'nın Sualtı Hokeyi sporunun neredeyse anavatanı olması dolayısıyla genel olarak spora ve sualtı hokeyi branşına başlama yaşı Avrupa ülkelerine göre daha küçüktür. Avrupa ülkeleri sporcularında sualtı hokeyi branşının yanı sıra diğer spor branşlarıyla da lisanslı olarak ilgilenme yaygınken Yeni Zelandalı sporcular da bu görülmemektedir. Yeni Zelandalı sporcular, Avrupa ülkeleri sporcularına göre daha yüksek aylık gelir seviyesine sahiptirler. Bu sporu yapmak için Avrupalı sporculara göre aylık olarak daha fazla harcama yapmaktadırlar. Yeni Zelanda da bu spor dalı serbest zaman aktivitesi olarak görülürken Avrupa ülkelerinde daha çok sağlıklı kalmak amacıyla yapılmaktadır. Avrupa ülkelerinde bu spora, sporcular çoğunlukla kendileri ve arkadaşlarının tanıtımıyla başlarken Yeni Zelanda da öncelikle ailelerinin sonra arkadaşlarının yönlendirmesi ile bu spora başlamaktadırlar.Hem Avrupa ülkelerinde hem de Yeni Zelanda da bu spor dalı ile ilgili yeterli tesis bulunmaktadır. Geçirilen sakatlık oranlarına bakıldığında yeni Zelanda liginin daha mücadeleci olduğu yargısına varılabilir.Yeni Zelanda Liginde mücadele eden sporcular aktif sporculuk hayatları bitse de bu sporla ilgilerini antrenör ve yönetici olarak Avrupa ligindeki sporculara göre daha fazla sürdürme taraftarıdırlar.

Bu çalışma bize sualtı hokeyinin hem erkek hem bayanlar tarafından yapılabileceğini, yüksek eğitim seviyesindeki bireylerin daha çok tercih ettiği bir branş olduğunu.Aylık gelir seviyesi yüksek bireyler tarafından tercih edildiği ve henüz ticarileşmediği için aylık gideri fazla geliri hemen hemen hiç olmayan bir branş olduğu. Yaygınlaşmasının daha çok kişisel istekle olabileceğini.Bununda yeterli tesise sahip olmakla mümkün olabileceğini göstermiştir.

Uygulamacılar bu kıstasları göz önüne alırlarsa bu spor dalının ülkemizde yaygınlaşmasının daha hızlı olacağı düşüncesi taşımaktayız.

KAYNAKLAR

1Küçük, V. (1990). *Amatör ve Profesyonel Sporcuların Bazı Kişilik Özellikleri.* İstanbul: M.Ü. Sağlık Bilimleri Enst.,Yüksek Lisans Tezi.

Ünlü, N.

2..Aslantürk, Z. ve Amman, T. (2000). *Sosyoloji.* İstanbul: Kaknüs Yayınları.

3.Binbaşıoğlu, C. (1982). *Eğitim Psikolojisi,* Ankara: Binbaşıoğlu Yayınevi

4. Yetim, A. (2000).*Sosyoloji ve Spor.* Ankara: Topkar Matbaacılık.

5. Yetim,A,. (2000) Sporun Sosyal Görünümü,G.Ü, Beden Eğitimi ve Spor Bil., Cilt5, Sayı1, s.63-72.

6. Voigt, D. (1998) Spor Sosyolojisi, (Çev:Atalay,A.) Alkım Yayınları, İstanbul.s.188.

7. Amman, M.T., İkizler, H.C. ve Karagözoğlu, C.(2000) Sporda Sosyal Bilimler, İstanbul:Alfa Yayınevi

8. Demirbolat A (1988) Toplum ve Spor. Ankara: Kadıoğlu Matbaası.

9. Kılcıgil, E. (1998).Sosyal Çevre-Spor İlişkileri, Teori ve Elit Sporculara İlişkin Bir Uygulama.Ankara: Bağırgan Yayınevi

Traxtor Tebriz